

J E L E N T É S
A N. MÚZEUM KÖNYVTÁRÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL
1884—5-ben.

MAJLÁTH BÉLÁTÓL.

Méltóságos Igazgató úr!

Hivatkozással Méltóságodnak f. é. okt. 9-én 1262-ik szám alatt kelt meghagyására van szerencsém, a M. N. Múzeumban levő Széchenyi országos könyvtárról 1884—85. évre szóló évi jelentésemet a következőkben beterjeszteni.

A lefolyt munka évben, mely 1884-ik évi július 1-től 1885-ik évi június 30-ig terjed, úgy a belső, intenzív munkálkodás, mint a bent levő anyag rendezése, tudományos czélokból való felhasználása, valamint gyarapodása szempontjából, nem maradt az elmúlt évek megett, sőt inkább haladást tüntet fel, oly progressiv tételekkel, melyek által kulturális intézeteink eme legelsője, tudományos és művelődési feladatának színvonalán ismét magasabbra emelkedett. Ennek s jó hírve újabb elterjedésének legszebb bizonyítványa azon külföldi tudósok névsora, kik a lefolyt évben tudományos czélok indokából a könyvtárt fölkeresték; bizonyítja ezt kiváló hazai tudósaink névjegyzéke, kik a könyvtár nagybecsű anyagának tudományos feldolgozása czéljából, a könyvtárnak majd huzamos, majd csak időleges vendégei valának a lefolyt év alatt.

A könyvtár folyó ügyeinek rendes elintézése mellett, az elmúlt év a tisztviselőkre nézve igen mozgalmas vala, és minden irányban igénybe vette a nekik kiszabott munkakör, úgy szorgalmukat, mint pedig szakismereteiket, mely a könyvtár magas irá-

nyú feladatának érdekében az egyes tisztviselők által kifejtett; bár ha időközben, egy érzékeny veszteség is érte a személyzetet Morave János szolga személyében, ki igen tájékozott helyi ismerete által úgy az olvasó és buvárkodó közönségnek, mint a könyvtári tiszti személyzetnek, igen hasznos és megkönnyítő szolgáltatokat tett, s ki ez év folytán elhalálozott; helye azonban a Széchenyi grófi család kijelölése mellett, Kerekes Pál személyében miniszteri kinevezés útján immár betöltetett.

A fentebb említett rendkívüli tevékenység sorában a könyvtárban véghezvitt műveletek között első helyre kell tennem azt, mely a segédszemélyzet és a segédőrök mindnyájának közreműködését vette igénybe, s mely a könyvtár történetére, s annak statisztikai adataira vonatkozólag az országos statisztikai hivatal számára készült, a legnagyobb pontossággal, és szigorú lelkiismeretességgel teljes három hónapig vette igénybe az összes személyzet munkálkodását.

Összeállítatott ezután az olasz kormány részére a könyvtár szervezési és kezelési szabályzata, mely úgy alapelveire, mint gyakorlati kivitelére nézve, a könyvtár-kezelések és szervezések modern színvonalán áll; s könyvtárunk büszkeségére szolgál, hogy annak mintaszerűsége egy idegen hatalom könyvtár-rendezéseinek előpéldául szolgálhat.

Nem kevésbé vette igénybe, a könyvtár személyzetének szorgalmát és szakismeretét, az országos kiállítás alkalmából rendezett történeti congressus is, melynek egyik kiállítási részét képezte, a muzeumi könyvtár helyiségeiben rendezett okiratok, kéziratok és nyomtatványok kiállítása; a melynél magyarázó és felvilágosító kalauzolással foglalkoztak Majláth Béla az incunabulumok, Csontos János a kéziratok és Fejérpataky László az okiratok szakmája körül.

Részvett ezenkívül könyvtárunk a lefolyt évben a Londonban tartott nemzetközi zenetörténeti kiállításon is, még pedig öt darab XV. századbeli nyomtatott misekönyvvel, melyek az egyházi zenének legrégebb magyarországi emlékeit tartalmazzák.

Mint külön munkálkodás a könyvtár érdekeinek czéljából, a nyomtatványok szakában az alól írott jelentést tevő által megkezdett az incunabulumok bibliographiai összeállítása és feldolgozása, mely éveket igénybe vevő munkálat az 1462—1500

nyomatott, s majdnem 1000 munkát magában foglaló művek körül forog. Összegyűjtve rendezettek továbbá a könyvtár tulajdonát képező azon metszett gyűjtemények, melyek Bubics Zsigmond apátkanonok, mint tisztségi könyvtári őr felügyelete alatt állottak, s melyek lajstromozását az említett tiszt. őr, a magyarországi várak jegyzékének kiadásával megkezdett. A rendezés alá vett metszetek száma 15,310 darabra rúg, melyek az országos történelmi arcképesarnok számára átadattak. A kéziratgyűjtemény csoportjánál folytatott azon kéziratok szakszerű lajstromozása, melyek a Széchenyi-féle nyomtatott catalogusban felvéve nincsenek, s mely annak idejében közrebocsáttatván, folytatását képezendi a Széchenyi-kéziratok catalogusának.

Kimerítő jegyzék készítettett a Kazinczy-levelekről és kéziratokról, mely a magyar tud. akad. irodalomtörténelmi bizottságának kiadás céljából rendelkezésére bocsáttatott.

Hasonló művelet hajtott végre a Budavár 1686-ik évi visszafoglalására vonatkozó kéziratok felkutatása céljából, melyek ama fegyvertény monographicus leírása dr. Károlyi Árpád által használatnak fel.

A levéltár, rendes folyó ügyeinek elintézése mellett befejezte a Berényi és Bükk-féle levéltárak rendezését és felállítását; s a nem régen átvett Rhédey és Kisfaludy-család levéltára szintén felállított. A történelmi congressus alkalmából pedig a levéltár a könyvtári folyosón régi királyi és más oklevelekből és pecsétlenyomatokból kiállítást rendezett be, melynek összefüggő sorozata hű képet nyújt a magyar cancelláriai és diplomatikai praxis fejlődéséről. A levéltár anyagának tanítási célokra való felhasználását a levéltárnok, mint az oklevéltannak egyetemi magántanára kísérlette meg. Az oklevelek nagy száma, s mindennemű esetre példával szolgáló természete, a levéltárnak tanítási célokra kiválólag alkalmas voltáról tesznek tanúságot.

A könyvtár hirlap gyűjteménye, melynek rendezése a múlt évi augusztus hóban vette kezdetét, a lajstromozás és kiegészítés körül tetemes gyarapodást mutat fel, minthogy a lefolyt munkában 735-féle hirlapnak 2370 évfolyama ezédulázott 2600 kötetben, ehhez járúl az 1884—85. évi hirlapok külön rendezése és complettirozása. Végeredményében hirlapgyűjteményünk, az akadémia és az egyetem hirlapkészletével kiegészítve 1250 külön-

nemű hírlappal és 8159 évfolyammal birt a lefolyt munka év alatt.

Méltóságos Igazgató Úr! Ám ha feltüntettem Méltóságod előtt az érem jobb oldalát, hivatalos kötelességemnek tartom ugyanannak baloldalára is rámutatni, mely a könyvtár szükségleteinek hiányaiban culminál.

Igy hiányzik még a két utolsó könyvtári teremnek bebutorozása és felszerelése, melyben még most is ott disztelenkednek, a festetlen, durva deszkákból összetákolt rozoga állványok, azon időből, midőn a könyvtár legelső izben a múzeumi épületbe hozatván, ott ideiglenesen elhelyeztetett. Ezen ócska czélszerűtlen állványok eltávolítása, és új, a többiekhez hasonló bútorokkal való kicserélése annál is inkább kívánatos, sőt fölötte szükséges, minthogy a könyvtár anyagának rohamos szaporodása miatt, a hely mindinkább szűknek bizonyúl, s új czélszerű bútorok felállítása által, több tér is lenne nyerhető az anyag berendezésénél.

Szükséges volna továbbá, a kézírattárban, két ívegszekrény felállítása, hogy más külföldi könyvtárak berendezkedési módjára, legritkább kincseinket, ciméliainkat zárva, de még is látható módon elhelyezhessük, s azokat, a néző közönség ne érinthesse, mert kivált e lefolyt évben, az ezernyi látogatók által érintett miniatúr kéziratok a közvetlen tapintás által fölötte sokat szenvednek, ezt pedig megakadályozni, a könyvtár ritka kincseinek fentartása érdekében kötelességemül kell hogy tekintsem.

A levéltár anyagának nagymérvű szaporodására is kell Méltóságod figyelmét irányoznom oly czélból, hogy a mostani helyiség szűk voltát Méltóságodnak felmutathassam, s a mely hiány megszüntetésére Méltóságodat hivatalos tisztelettel ez alkalommal is felkérem. A levéltár ugyanis egyetlen teremben van elhelyezve, mely mindinkább szűknek bizonyúl. A mostani helyiség még akkor adatott át a levéltár céljaira, mikor abban pusztán a N. Múzeum tulajdonát képező oklevelek őriztettek, azóta ezeknek száma is legalább megkétszereződött, s ezenfelül 13 családi levéltár — jobbára nagy terjedelműek — helyeztetett el ugyanazon egy teremben. E családi letétemények — az átadási oklevelek értelmében — külön állítandók fel s kezelendők is, s ez ismét több helyet igényel, mintha a többi oklevelek soro-

zatába volnának iktathatók. A levéltári helyiség kibővítése fölötté szükséges levén, ez leginkább és legegyszerűbben úgy lenne foganatosítható, ha ezen czélra, a levéltári helyiség belső falával parallel futó folyosó adaptáltatnék, a mi a költség szempontjából aránylag csekély összeget kívánna.

Mindezen hiányokat mielőbb megszüntetni, a könyvtár conserválásának szüksége parancsolja, megkívánja azt az anyag rohamos szaporodása, követeli a rendszeres és szakszerű kezelés gyakorlati keresztülvihetése.

Ezen körülmények és indokok nyomása alatt kötelességszerűen, de működési köröm iránti buzgalmamnál fogva is kérem Méltóságodat, megszokott erélyével és befolyásának nyomatékával oda hatni a magas miniszteriumnál, hogy mindezen felsorolt hiányok megszüntetve, illetőleg pótolva legyenek, s erre nézve egy külön rendkívüli dotatiót kieszközölni, melylyel a felette szükséges berendezéseket eszközölni lehessen; de kiváltképen a magas miniszterium figyelmét kérem oda irányozni, hogy az 1848—9-ik évi sajtótörvények revidéaltassanak; s a mennyiben a Széchenyi országos könyvtár részére a hazai nyomtatványok hiányosan küldetnek be, az említett törvényekbe olyan sanctiót iktattatni be, mely a hazai nyomda-termékek köteles, de hanyag beküldőit, kötelességük nem teljesítése indokából, a kellő büntetésben is részesítse.

A könyvtárban alkalmazott személyzetet illetőleg, (melyhez ez idő szerint még a hírlapgyűjtemény is tartozik) a lefolyt évben három egyénnel szaporodott. Ezen szaporodást a *hírlap-gyűjtemény* rendezése és catalogizálása igényelte; a mely műveletnek vezetésével id. Szinnyi József lett ideiglenesen megbízva, kinek két díjnok segédkezik. E szerint alkalmazva volt 8 tisztviselő, hat irnok és négy szolgál, még pedig dolgozott a nyomtatványok körül négy tisztviselő két díjnokkal és három szolgálával; a kézírattárban egy tisztviselő és egy díjnok; a levéltárban egy tisztviselő, egy díjnok, a hírlapgyűjtemény körül egy tisztviselő, két díjnok és egy szolgál. Az összes személyzet, mely a könyvtár érdekeinek szolgált, s az olvasó közönség és búvárkodó tudósok igényeit kielégítette nyolcz tisztviselőből, hat irnokból és négy szolgálból, összesen 18 egyénből állott. Eltekintve a hírlapgyűjtemény catalogizálásától, kiegészítésétől és felállításától a meglevő személyzet

folytonos szüksege a most folyó évre is fennáll, hogy sem a könyvtár érdeke, sem a közönség méltányos igénye esorbát ne szenvedjen.

A könyvtárnak most említett személyzete a mily ügyszere-ttel teljesíti kötelességét, ép oly buzgósággal meg is felel fel-adatának; s midőn én e részben teljes megelégedésemet Méltó-tóságod előtt kifejezni kedves kötelességemnek tartom, ezáltal Méltóságod figyelmét óhajtottam kivált Barna Ferdinánd tiszt. ór működésére fordítani, ki a folyó évben hasznos működésének immár 25-ik évét töltötte be, mint a könyvtár egyik buzgó és szorgalmas tisztje, mint segédőr és tiszt. könyvtárőr. Érdemes könyvtárunk ezen veteránja Méltóságod figyelmére, érdemes arra, hogy Méltóságod a magas miniszterium figyelmét is reá vezesse szerzett érdemére, és szolgálati éveinek hosszú, huszonöt éves sorára.

Általános ecsetelése után a könyvtár viszonyainak, a gy-a-rapodás részleteit a következők által óhajtom Méltóságod tudó-mására hozni.

A könyvtár hazafias pártfogóinak száma, kik ajándékaikkal gyarapíták a könyvtár anyagát, a lefolyt évben sem csökkent, bár ha az ajándékozott nyomtatványok között nincs is olyan, hogy azokat külön is felemlíteni lehetne, akár a ritkaság, akár pedig nagyobb értéke szempontjából. Felemlítésre méltók azon-ban a kézírattárnak ajándékozott manuscriptumok közül: 1. „a honvédmeház aranykönyve,“ melyet a honvédmeház igazgató-választmánya ajándékozott; 2. a felső-elefánti pálosrendi monos-tor 1690-ik évi színes kéziraja, báró Apor Gejza adománya; 3. *Collectanea ad Historiam Comitatus Neogradiensis* című XVIII. századbeli latin kézirat, adományozta Békey István nyugalma-zott miniszteri osztálytanácsos; 4. *Hungarische Chronica* von Heinrich Muglein című 1370-ik évi pozsonyi kéziratoknak hű másolata, ajándékozta báró Mednyánszky Dénes; 5. Tamássy Károly: a debreczeni nemzetörség története 1848—49-ben, ado-mányozta Balog Imre debreczeni ügyvéd. Kézirati gyűjteményünk néhány év óta igen örvendetes gyarapodásnak indult, s annak kincseit mindinkább megismerék a belföldi, úgy mint a kül-földi tudósok, kik a lefolyt évben sokkal nagyobb mérvben vet-ték azt igénybe, mint bármikor ezt megelőzőleg, s feltáruló kincse kézírattárunknak eszközli azt, hogy alig van már magyar

történeti és irodalomtörténeti kérdés, melynek megfejtése kéziratgyűjteményünk felhasználása nélkül alaposan megoldható volna.

A levéltár anyagának szaporodása úgy az ajándék, mint szerzemény és letétemény által nagyszámú és kiváló történeti szempontból igen becses és fontos okiratokkal szaporodott. Így a kiskfaludi Kisfaludy-család levéltára, mely örök letétemény gyanánt két részben vétetett át, már a tizenharmadik család letéteménye, mely a Nemzeti Múzeum könyvtárában őrzetik. E levéltár 3881 darab oklevélből s levélből, 2 csomag periratból és töredékből áll. E nagy számból 1054 darab oklevél a mohácsi vész előtti időre esik. Még pedig Árpádkori 45, XIV. századbéli 119, XV. századi 681, XVI. századi 1526-ig 209 darab. A levéltárnak legrégebb oklevele 1201-ből való Imre királytól s ez egyszersmind a legrégebb magyar királyi oklevél, mely mostanig a könyvtárban őrzetik. Ezen levéltár megbecsülhetetlen adatokat őriz a családra, s ezzel a Chák nemzetségre vonatkozólag, melyből a Kisfaludyak eredtek s első sorban a dunántúli megyék hely- és birtokviszonyait érinték.

Ezen levéltár átengedésével a család, de kivált Kisfaludy Sándor úr Badacsonyan nagy hálaára kötelezte le a történettudomány kedvelőit.

A régebbi oklevél-anyagot nagyban szaporította két szerencsés vétel. Az egyik megszerezett Reisner Jánostól, mely 137 darabból áll, s ezek közül 23 a mohácsi vést megelőző korból való. A másik nagyobb vétel Nagy Imre curiai bírótól való s 213 darabot tartalmaz, melyekből 151 darab 1526. előtti oklevél. Ugyancsak tőle vétett két Zsigmond korabeli armális 1418 és 1431-ik évből. Az ily koru armálisok igen ritkák, s összegyűjtésök a magyar heraldika, oklevéltan, sőt még a műtörténet szempontjából vajmi kívánatos.

Általában a lefolyt év különösen oklevelek szerzése tekintetében igen eredménydús volt, mert nem kevesebb, mint 1144 darab mohácsi vész előtti oklevéllel gyarapodott a levéltár, s ezek közül az Árpád korra 73 darab esik. Az újabb korbeli szerzemények között felemlíthető azon 75 darabból álló XVIII—XIX. századi oklevél és acta Torma Károlytól megszerezve, melyek különösen az erdélyi közigazgatás újabb történetéhez becses adatokat szolgáltatnak. De kivált az Aigner Lajostól meg-

szerzett 122 darabból álló gyűjtemény az, mely igen becses adatokat tartalmaz az utolsó szabadságharcz történetéhez, s mely a magyar emigratio idejében Vetter Antal altábornagyhoz intézett leveleket tartalmaz. Nagy számmal vannak itt levelek Kossuthtól, Klapkától, Türrtől, Cavourtól, Pulszkytól stb. s az emigráció egyéb kiváló férfiaitól. Ezen szerzeménynek fontossága különösen abban áll, hogy a könyvtárnak e nembeli gazdag gyűjteményét sok tekintetben kiegészíti.

Ezen szerzeményeken felül, a levéltárnak, mint egy kezdő kiegészítéseül megvettetett alapja egy pecsét-lenyomat gyűjteménynek, melynek majd idővel sorozatos időrendi összefüggése, hazai sphragistikánk tanulmányozásához megbecsülhetlen segéd-eszköz leend. Az említett gyűjtemény jelenleg 92 darabból áll, melynek kiegészítő szaporítása, kívánatos levén, az időközönkénti gyarapításra vár.

A könyvtár összes szerzeményeinek, látogatásának és használatának statistikáját a következő adatok tüntetik elő :

I. Szerzemények.

I. Nyomtatványok.

Vétel	587 kötet.
Ajándék	152 „
Köteles példány	2517 „
Összesen :	<u>3256 „</u>

2. Kéziratok.

Vétel	22 kötet.
Ajándék	10 „
Összesen :	<u>32 „</u>

3. Fényképmásolatok, kézrajzok.

Vétel	11 kötet.
Ajándék	1 „
Összesen :	<u>12 „</u>

3. Oklevelek és levelek.

Vétel	565 darab
Letétemény	3882 darab és 2 perirat.
Ajándék	30 „
Összesen :	<u>4477 darab és 2 csomag perirat.</u>

Főösszege az összes szaporodásnak : 7767 darab és 2 csomag pörirat.

A fent kimutatott nyomtatványok-, kéziratok-, okiratok-, fénykép-másolatokra és könyvek kötésére fordítottatott 3687 forint 27 krajczár.

II. Könyvtárlátogatók.

1. Látogatta az olvasótermet	16,333
2. „ hírlapolyvasó	1,070
3. „ tudós, külföldi és más idegen	3,660
	<hr/>
Összesen :	21,063

III. Könyvtár használata.

1. Használtak nyomtatványt	28,817 drb.
2. Kéziratot	1,899 „
3. Oklevelet	14,534 „
	<hr/>
Összesen :	45,250 drb.

Ehhez járul még a tudósok termében kérlapok nélkül használt nyomtatványok száma 1254 drb.

Főösszege tehát a használt könyvtári anyagnak 46,504 drb.

Eltekintve azon számos idegenektől és külföldiektől, kik a könyvtár helyiségeit megtekinteni voltak, s kik közül első helyen főlemlitenem kell Lajos bajor herezeg és neje Mária Terézia főherezegnö ő fenségeiket; a könyvtárban buvárlati tanulmányozás és tudományos kutatások céljából, rövidebb-hosszabb ideig tartózkodtak a külföld tudósai közül :

John Hunsl, Newyork, Buffalo; James Weale, London, Marquis Laureati Olaszország, De Gubernatis Angelo Florenz, Burián István moszkvai főkonsul, Reichardt P. Göttweih, dr. Kostrenčič Jurin Zágráb, Prof. dr. Roszkovszky Krakkó, gróf Weske Mihály Dorpát, Professor Petrov A. Szt.-Pétervár, Prof. Schrove Uno Abo, dr. Schallhammer Antal Stiria, Edelsbach; Malesinszky Ferencz alepói püspök Albánia; — hazai tudósaink közül használták a könyvtárt: Mátyás Flórián, Salamon Ferencz, Hermann Ottó, Ábel Jenő, Károlyi Árpád, Gelich Richard, Zsilinszky Mihály, Nagy Imre, Nagy István, Wolf György, Wenzel Gusztáv, Rómer Floris F., Pesty Frigyes, Pulszky Ferencz, Pulszky

Károly, báró Radvánszky Béla, Szilágyi Sándor, gr. Rhédey Gábor, Finály Henrik, Szabó Károly, Erődy Béla, Pauler Tivadar, gr. Kun Géza, Kubinyi Ferencz, Szabó János, Melezer István, Pongrácz Lajos, Brassai Sámuel, Jókai Mór, Kápolnay István, Bunyitay Vincze, Széll Farkas, Szentkláray Jenő, Várady Gábor, Ráth György, P. Szathmáry Károly, Kubinyi Ferencz, Kálmán Farkas stb.

A külföld nevezetesebb könyvtáraival a kölcsönzési és levelezési viszonyt, úgymint az előbbeni években is nem hogy fönrtartottuk, de sőt még növeltük is; úgy, hogy könyvtárunknak összeköttetése 31 külföldi könyvtárral volt a lefolyt munkaévben, mi úgy a könyvtárnak, mint az itt buvárkodó tudósoknak előnyére vált; mert a kért műveket a legnagyobb készséggel kölcsönözték ki tudományos használatra.

A könyvtár tisztviselői részben saját szaktudományaik bővítése és nagy részben a könyvtár érdekeinek előmozdítása céljából, a hivatalos időn kívül, tudományos utazással töltik be azon időt, midőn a könyvtári tisztogatások és rendezések alatt, a könyvtár helyiségei zárva vannak. Így az elmúlt évben, Majláth Béla nyolcz felső-magyarországi könyvtárt kutatott át, oly czélból, hogy Budavára 1686-ik évi visszavételére vonatkozó egykorú és közel egykorú nyomtatványokat összeszedje; midőn is abbéli fáradozásának eredményeképen már a lefolyt évben több mint 126 művet, látképeket, tervrajzokat, arczképeket, esataterveket bibliographice leírt és összegyűjtött. Ifj. Szinnyey József segédőr pedig a müncheni könyvtárban tanulmányozta a könyvtári berendezést, a kezelési eljárást, továbbá átkutatta és tanulmányozta az ottani Hungaricákat, és végre alaposan megtekintette az ottani könyvtárnak készülő félben levő Real Catalogusát is, hogy ann akmimódoni szerkesztése esetleg könyvtárunknak is mintául szolgálhasson.

Azon munkásságot, melylyel a könyvtár tisztviselői a tudományos irodalom terén kifejtettek a következő jegyzékben van szerencsém Méltóságod előtt bemutatni, még pedig :

Majláth Béla, könyvtárőr.

1. Buda visszavételének egykorú irodalma. „Pesti Napló“ 248. számában. 1884.

2. Az óskorszak lakói a felső Vág völgyben. Pulszky Albumban.

3. A kalandos társulatok. „Századok“ XVIII. évf. VII. füzet.

4. Az öt polturás grófok. Történeti karczolat. „Pesti Napló“ 309. számában.

5. Milyen volt a Nyulak szigetebeli apácák pecsétje. „Egyházművészeti Lapok“ 1884. nov. szám.

6. Forgách Simon kalandjaiból. „Pesti Napló“ 1885. jan. febr. és márcz. sz.

7. Az 1642. évi szőnyi békekötés története. Akad. értek. tört. osztály XII. kötet 5-ik sz.

8. Püspöki és Nagy-Sarló község pecsétje. „Turul“-ban 1884. IV. füzet.

Barna Ferdinand, t. könyvtárőr.

1. A votják nép múltja és jelene. Sajtó alatt az Akadémia kiadványaiban.

2. A votják nép pogány vallása. Sajtó alatt az Akadémia kiadványaiban.

Csontos János, segédőr.

1. A velenzei sz. Márkról nevezett könyvtár magyarországi vonatkozású latin kéziratai. A „Magyar Könyv-Szemle“ 1883-ik évfolyamában. Megjelent 1884-ik évben.

2. Dr. Kováts Gyula: a házasságkötés Magyarországon és régi szerkönyveink. U. o.

3. A Corvina felkutatott maradványai. Akadémiai székfoglaló. Sajtó alatt.

4. Jelentés a nemzeti casino könyvtáráról. Kéziratban.

5. A Gorove-jutalomra pályázott: „Hazai és külföldi iskolázás a XVII. században“ című munkának bírálata. Sajtó alatt.

Dr. Szinnyei József, őrségéd.

Önálló művek.

1. Rendszeres magyar nyelvtan.

2. Iskolai magyar nyelvtan, I. r. harmadik; II. rész második kiadás.

3. Révay Miklós és Versegly Ferencz életrajza. Stampfl „Magyar Helicon“-ja.

4. Horváth Mihály és Szalay László életrajza. U. o.

Czikkék.

5. Hunfalvy: Nyelvtudomány és nyelvtanítás. Ismertetés a „Philologiai Közlöny“-ben.

6. A finn irodalom története. Kisfaludy-társaság Évlapjai. XIX.

7. Az új tájszótár. Magyar Nyelvőrben.

8. Winkler: Uraltaische-Völker u. Sprachen. Ismertetés. „Philol. Közlöny.“

9. Budapest in naagtely. Unsi, suometar.

Dr. Fejérfataky László, őrségéd levéltárnok.

1. Monumenta Vaticana. Series I. Tom. II. Acta legationis Cardinalis Gentilis 1307—1311. Előszó és 510 l.

2. A királyi Cancellária az Arpádok korában. Székfoglaló. Az Akadémia kiadásában.

3. Magyarországi városok régi számadás könyvei. Kiadja a M. T. Akadémia történeti bizottsága.

4. Bunyitay: A váradi püspökség története. Ismertetés. Századok. 1885.

5. Jelentés a Schrauff által ajándékozott oklevelekről. Századok. 1885.

6. A történelem segédtudományai hazánkban. Századok. 1885.

7. Magyar történelmi intézet. „Nemzet.“ 1885.

8. Magyar történelmi életrajzok. Ismertetés a „Turul“-ban. Szerkesztette a „Turul“-t, a magyar Heraldikai és genealogiai társaság folyóiratát.

Horváth Ignác, könyvtári tiszt.

1. Késmárki ág. hitv. evang. lyceumi könyvtár. Késmárk. 1884. Kudora Károlylyal együtt.

2. Pulszky Ferencz, irodalmi munkásságának bibliographiája. 1834—1884. Pulszky Albumban.

3. Magyarországi könyvészet 1884-ben. Kéziratban.

Méltóságos Uram! Mielőtt befejezném évi jelentésemet meg kell még említenem a „Magyar Könyv-Szemlé“-t, mint a mely a könyvtárt legközelebről érinti, a mennyiben az a könyvtár aegise alatt, s mint annak közlönye a könyvtári segédőr Csontos János szerkesztése mellett 1883-ik évben nyolczadik évfolyamát fejezte be; de a melynek sem a múlt 1884-ik, sem a jelen 1885-ik évre, egy füzete sem jelent meg. Van ugyan a szerkesztőnél 54 ívre terjedő kézirat, mely körülbelől két évi folyamnak felelne meg; de a melynek kinyomatása azon akad fel; hogy a kiadó-szerkesztő folytonos deficzittel küzdve, a lap kiadási költségeit nem viselheti el, s így félni lehet attól, ha kiadó nem találkoznék, hogy a magyar bibliographiának ezen egyedüli szaklapja nyolcz éves folyama után befejezi pályafutását.¹

Nehogy ez megtörténjék, kívánatosnak látom a magas kormány által a „Magyar Könyv-Szemlé“-nek nyújtott évi segélyt fölemelni, kérvén Méltóságodat ez ügybeni hathatós befolyását a magas miniszteriumnál érvényesíteni.

Midőn is teljes tisztelem kifejezése mellett maradtam
Budapesten, 1885. okt. 15-én.

Méltóságos igazgató úrnak

alázatos szolgálja

Majláth Béla,

a Széchenyi országos könyvtár őre
a M. N. Múzeumban.

¹ A szakférfiak örömeire jelenthetjük, hogy ezen aggodalmat azóta a a nagymélt. vallás és közoktatási m. kir. Ministerium eloszlatta, megszavazván a »Magyar Könyv-Szemle« nyomtatási költségeire a N. Múzeum dotációjából évi 1000 forintnyi segélyt, miáltal a folyóirat existenciája biztosítva van. Ennek következtében a »Könyv-Szemle« elmaradt folyamaiból az 1884. és 1885-iki folyamok ez évben megjelentek, az 1886-iki folyamnak első fele pedig néhány hét alatt kerül ki sajtó alul. Szerk.

